FACTSHEET BIJ

Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2016

Seksueel geweld tegen kinderen kan het leven van slachtoffers langdurig en ingrijpend beïnvloeden. Deze Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2016 gaat over kinderen die slachtoffer zijn van seksueel geweld. De nadruk ligt hierbij op aantallen: hoeveel slachtoffers van een vorm van seksueel geweld waren in 2016 bij welke instanties in beeld, en wat gebeurde er vervolgens?

Deze monitor maakt de aard en omvang van slachtofferschap van seksueel geweld tegen kinderen in Nederland in 2016 inzichtelijk. De monitor doet dat met data van prevalentieonderzoeken (vragenlijsten die grote groepen mensen vragen of ze seksueel geweld hebben mee-

gemaakt) en data van verschillende organisaties die een taak hebben in de bescherming van en hulp aan kinderen die slachtoffer zijn van seksueel geweld. De Nationaal Rapporteur heeft geprobeerd zo goed mogelijk weer te geven hoe vaak seksueel geweld voorkomt, hoe

HET ONDERZOEK

vaak slachtoffers ervan hulp ontvangen en in welke vorm. Ook de vraag of het geslacht of de leeftijd van de slachtoffers een rol spelen in de weg die zij doorlopen na het meemaken van seksueel geweld komt aan bod.

De onderstaande trechter schetst

het proces dat een slachtoffer van seksueel geweld kan doorlopen. Vanaf het moment dat een slachtoffer seksueel geweld heeft meegemaakt, neemt hij of zij beslissingen, of doen anderen dat. ledere beslissing is van invloed op het pad dat een slachtoffer kan doorlopen

op weg naar hulpverlening. Het rapport onderscheidt vijf stappen:

- 1. Gebeurd
- 2. Verteld
- z. Verteid
- 4. Onderzocht
- 5. Geholpen

RESULTATEN

1. GEBEURD

'Hands-on' seksueel geweld tegen kinderen komt minder vaak voor dan vier jaar geleden. Dat is een goede ontwikkeling. Het doet wel de vraag rijzen of slachtofferschap van seksueel geweld nu meer online plaatsvindt.

Kinderen jonger dan twaalf worden niet bevraagd in enquêtes. Daarom weten we alleen wat ze na hun twaalfde vertellen over misbruik vóór hun twaalfde. Hieruit blijkt dat meisjes vaker seksueel geweld meemaken dan jongens, maar dat dit verschil zich vormt na hun twaalfde: daarvoor zijn jongens en meisjes ongeveer even vaak slachtoffer.

3. GEMELD

Slachtoffers, mensen uit hun omgeving, of professionals kunnen seksueel geweld melden bij de 26 regionale Veilig Thuis-organisaties. De registratie van Veilig Thuis was in 2016 helaas nog van onvoldoende kwaliteit om landelijke conclusies over te kunnen trekken. We kunnen dus niets met zekerheid zeggen over het aantal meldingen van seksueel geweld tegen kinderen bij Veilig Thuis.

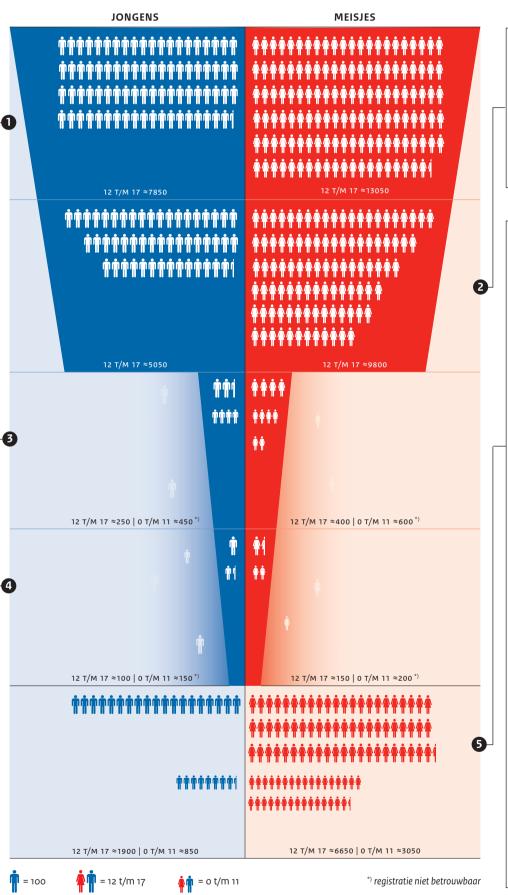
Er zijn ook meldingen van seksueel geweld gedaan bij andere instanties:

4. ONDERZOCHT

Ook over het aantal onderzoeken dat Veilig Thuis deed naar aanleiding van meldingen over seksueel geweld is op basis van de registratie nog niets met zekerheid te zeggen. Wel valt op dat het aantal geregistreerde onderzoeken sterk is afgenomen (van gemiddeld 1055 in 2008-2012 naar 345 in 2016). Dit is hoe dan ook zorgelijk, of het nu komt door onbetrouwbare data of omdat er echt veel minder onderzoeken zijn gedaan.

De Raad voor de Kinderbescherming deed in 2016 in totaal 20% minder onderzoeken naar kinderbeschermingsmaatregelen (zoals ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing) dan in 2008-2012. Bij onderzoeken naar (vermoedens van) seksueel geweld was de daling met 64% opvallend sterker.

2. VERTELD

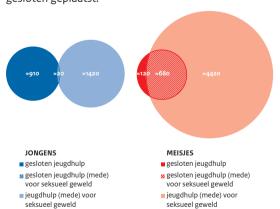
63% van de meisjes en 45% van de jongens die seksueel geweld hebben meegemaakt heeft een vriend of vriendin erover verteld. Het eerste aanspreekpunt van slachtoffers zijn dus vaak andere kinderen. Dit roept de vraag op of zij voldoende zijn toegerust voor deze belangrijke positie: overheidsbeleid om signalering van seksueel geweld te bevorderen richt zich vooral tot professionals en andere volwassenen.

5. GEHOLPEN

De Nationaal Rapporteur en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) hebben een onderzoek gedaan naar de aanleiding waarvoor kinderen jeugdhulp ontvangen, omdat dit niet landelijk wordt geregistreerd. Uit de analyse van de gegevens van deze steekproef kan afgeleid worden dat naar schatting 3,3% (tussen de 2,5 en 4,1%) van de kinderen in jeugdhulp, hulp ontvangt (mede) voor seksueel geweld.

De Nationaal Rapporteur heeft gekeken naar de hulp die deze slachtoffers in 2016 ontvingen. Hieruit blijkt dat ongeveer 46% van de kinderen die jeugdhulp ontvangen (mede) voor seksueel geweld hierbij niet thuis kon blijven wonen. 11% wordt zelfs de vrijheid ontnomen: zij worden gesloten geplaatst in een instelling voor gesloten jeugdhulp.

Meisjes krijgen gemiddeld vaker jeugdhulp en ook zwaardere vormen van jeugdhulp voor seksueel geweld dan jongens. Onderstaande figuur laat zien hoe de overlap tussen kinderen in gesloten jeugdhulp en slachtoffers met jeugdhulp voor seksueel geweld verschilt tussen jongens en meisjes. In de gesloten jeugdhulp is maar liefst 85% van alle meisjes (mede) slachtoffer van seksueel geweld. Van alle meisjes die hulp ontvangen voor seksueel geweld wordt 13% gesloten geplaatst.

DE AANBEVELINGEN

Registreer waarom kinderen jeugdhulp ontvangen.

De Nationaal Rapporteur beveelt de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan om vormen van kindermishandeling, waaronder seksueel geweld, die (mede) aanleiding zijn geweest tot het inzetten van jeugdhulp te registreren in de informatie die wordt verstrekt aan het CBS (Beleidsinformatie) voor beleidsdoeleinden, zoals onderzoek en periodieke rapportages over jeugdhulpgebruik.

 Breng de registratie van de Beleidsinformatie Veilig Thuis op orde.

De Nationaal Rapporteur beveelt de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten aan structureel budget beschikbaar te stellen om medewerkers van Veilig Thuis te trainen in landelijk eenduidige registratie, en om deze eenduidigheid te bewaken.

 Onderzoek online slachtofferschap van seksueel geweld tegen kinderen.

De Nationaal Rapporteur beveelt de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de minister voor Rechtsbescherming aan er zorg voor te dragen dat bij de herhaling van prevalentiestudies naar seksueel geweld ook 'hands-off' en online vormen van seksueel geweld mee worden genomen. Onderzoek de reden tot plaatsing van slachtoffers van seksueel geweld in gesloten jeugdhulp.

De Nationaal Rapporteur beveelt de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de minister voor Rechtsbescherming aan onderzoek te laten verrichten naar de redenen tot het plaatsen van (met name vrouwelijke) slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen in gesloten jeugdhulp.

Onderzoek de toeleiding van jongens naar jeugdhulp voor seksueel geweld.

De Nationaal Rapporteur beveelt de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan onderzoek te laten verrichten naar redenen dat 1) jongens die seksueel geweld meemaken hiervoor relatief minder vaak jeugdhulp ontvangen dan meisjes en 2) dat deze jeugdhulp gemiddeld lichter van aard is dan aan meisjes geboden wordt.